

» Αὐτὴν μὲ λόγους δὲν κρατεῖς, μὲ βίαν δὲν συστέλλεις,
 » Καὶ τὴν ἀφίνεις· — γένηα σου τοιοῦτον εἶναι τέρας.
 » Αὐτὴ καὶ τὸν ἀγέρωχον ἐξώθησε Τυδεΐδῃ
 » Ἀκόμη καὶ κατὰ θεῶν νὰ μαινεται λυσσώδης.
 » Ὀλίγον πρὶν ἐκτύπησε τὴν Κύπριν εἰς τὴν χεῖρα·
 » Κατόπιν, κ' ἐναντίον μου ὡς δαίμων ἐπετέθη.
 » Πλὴν τῶν ποδῶν μου μ' ἔσωσε τὸ τάχος· ἄνευ τούτου
 » Νεκρὸς ἐν μέσῳ τῶν νεκρῶν θὰ ἐτηκόμην τώρα,
 » Θνητὸς ἂν ἤμην κ' εἰς πληγὰς ἐνέδιδα σιδήρου.»
 Καὶ ὑποβλέψας ἔκραξεν ὁ Νεφεληγερέτης·

» Μὴ στέκεις, ἄλλοπρόσαλλε, καὶ κλαίεισ' ἔμπροσθέν μου·
 » Μὲ εἶσαι μισητότερος τῶν ἐν Ὀλύμπῳ ζώντων,
 » Κ' ἔχεις τροφὴν σου ἔριδας καὶ πόλεμον καὶ μάχας.
 » Τὸ πῆγμα ἔχεις τὸ τραχὺ τῆς φοβερᾶς μητρός σου,
 » Τῆς Ἥρας, ἣν ἐγὼ κρατῶ καὶ περιστέλλω μόλις·
 » Καὶ τώρα, μὲ τὴν γνώμην τῆς Ἰσμερῆ πῶς τιμωρεῖσαι.
 » Πλὴν ἄλλιν δὲν ἀνέχομαι νὰ πάσῃς ἐπὶ πλέον·
 » Εἶσαι βλαστὸς μου, κ' εἰς ἐμὲ σ' ἐγέννησεν ἐκείνη.
 » Τοιοῦτον τέρας γέννημα θεοῦ ἂν ἦτον ἄλλου,
 » Ἐὰ ἦσο πέραν πρὸ πολλοῦ καὶ τῶν Τιτάνων ἔτι.»
 Εἶπε, κ' εἰς τοῦ Παιήονος τὸν ἔδωκε τὰς χεῖρας·

Εἰς τοῦτον φάρμακα γλυκὰ ἐπέθεσεν ἐκείνος
 Κ' οἱ πόνοι ἔπαυσαν· θνητὸς δὲν ἦτο νὰ βραδύνη·
 Ὡς ὅταν δάκρυον συκῆς στρεφόμενον εἰς γάλα,
 Τοῦ συμπυκνώνει τὸ βευστὸν κ' ἐν ἀκαρεῖ τὸ πῆζει·
 Ὅμοίως ἐθεράπευσεν ἐν ἀκαρεῖ τὸν Ἄρην.
 Ἡ Ἥβη τότε εἰς λουτρὸν
 Τὸν ἔφερε, περικαλλῆ τοῦ ἔβαλε χιτῶνα,
 Κ' εἰς τοῦ πατρός του γαυριῶν ἐκάθησε τὸ μέρος.
 Εἰς δὲ τὸ δῶμα τοῦ Διὸς ἡ Ἥρα ἢ Ἀργεία
 Καὶ ἡ ἐπίκουρος Παλλὰς ἐπέστρεψαν ὀπίσω,
 Τὴν ἀνδροκτόνον παύσασαι τοῦ Ἄρεος μανίαν.

Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΔΟΧΑΓΟΥ

[Μυθιστόρημα Ἀλεξάνδρου Πούσκιν].

Συνέχεια καὶ τέλος· ἰδὲ σελ. 736

ΙΓ'

Ἡ σύλληψις.

Ἐνωθεὶς οὕτως ἀπροσδοκῆτως καὶ θαυμασίως
 μετὰ τῆς νεάνιδος, περὶ ἧς τὴν πρῶταν ἀ-
 κόμη τοσοῦτον ἐφοβούμην, ἠδυνάτουνα νὰ πι-
 στεύσω, ὅτι ἦτο πραγματικὴ τηλικαύτη εὐτυ-
 χία καὶ ἐφανταζόμενη ὅτι πάνθ' ὅσα μοὶ συνέ-
 βησαν ἦσαν παίγνια, ὄνειρον. Ἡ Μαρία σύν-
 νους θεώρει ὅτε μὲν ἐμέ, ὅτε δὲ τὴν ὁδὸν καὶ
 ἐφαίνετο ὅτι καὶ αὕτη δὲν εἶχε συνέλθῃ καθ'
 ὀλοκληρίαν εἰς ἐαυτήν· ἐτηροῦμεν σιγὴν, διότι
 αἱ καρδίαι ἀμφοτέρων ἦσαν καταπεπονημέναι
 ἐκ τῶν συγκινήσεων. Μετὰ δύο ὥρας ἐφάσα-
 μεν εἰς τὸ πλησίον φρουρίου, τὸ ὁποῖον κατεῖ-
 χετο ἐπίσης ὑπὸ τοῦ Πουγάτσεφ. Ἠλλάξαμεν
 ἵππους, βλέπων δὲ τὴν ταχύτητα, μεθ' ἧς μᾶς
 ὑπῆρέτουνα καὶ τὸν ὑπέρμετρον ζῆλον τοῦ πω-

γωνίου Κοζάκου, ὃν ὁ Πουγάτσεφ εἶχε διωρι-
 σμένον φρουράρχον, κατενόησα ὅτι ἕνεκα τῆς
 φλυαρίας τοῦ ἠνιόχου, μ' ἐξελάμβανον ὡς εὐνο-
 ούμενον τοῦ Πουγάτσεφ.

Ὅτε ἐξεκινήσαμεν πάλιν, εἶχεν ἤδη νυκτώ-
 ση. Ἐπλησιάζαμεν εἰς πολίχνην, ὅπου, κατὰ
 τοὺς λόγους τοῦ πωγωνίου φρουράρχου, εὐ-
 ρίσκετο ἰσχυρὸν ἀπόσπασμα χωροῦν, ὅπως
 συνεωθῆ μετὰ τοῦ κυρίου σώματος τοῦ στρα-
 τοῦ τῶν ἀνταρτῶν. Οἱ φρουροὶ μᾶς ἐσταμάτη-
 σαν καὶ εἰς τὴν φωνήν: Τίς εἶ! ὁ ἠνιόχος ἡ-
 μῶν ἀπεκρίθη γεγωνίᾳ τῆ φωνῆ,
 «Ὁ κουμπάρου τοῦ τσάρου, ποῦ ταξιδεύει
 μὲ τὴν κυρά του.»

Παρευθὺς ἀπόσπασμα ῥώσων οὐσσάρων μᾶς
 περιεκύκλωσε, φρικώδεις ἐκπέμπον βλασφημίας.

«Ἐβγα ἔξω, κουμπάρε τοῦ διαβόλου, μοὶ ἐ-
 φώναζεν εἰς δασυμύσταξ λιγίας τοῦ ἵππικου.
 Ὅριστε νὰ πᾶμε ἔς τὸ φρέσκο καὶ σὺ καὶ ἡ κυ-
 ρά σου.»

Κατήλθον τῆς κιβίτας καὶ ἐζήτησα νὰ μὲ
 ὀδηγήσωσιν ἐνώπιον τῶν ἀρχῶν. Ἰδόντες οἱ
 στρατιῶται ἕνα ἀξιοματικὸν ἔπαυσαν τὰς βλα-

σφημίας των και ὁ λοχίας με ὠδήγησεν εἰς τὸν ταγματάρχην. Ὁ Σαβέλιιτις με ἠκολούθει γογγύζων.

«Αὐτὸ μᾶς ἔλειπε, κουμπάρος τοῦ τσάρου! Ἀπὸ τῆ βρογῆ ἔστο χαλάζι. Ὡ κύριε και Θεέ μου, πῶς θὰ ἔξυμπερδύσωμεν;»

Ἡ κιβίτκα ἠκολούθει ἡμᾶς βραδέως. Μετὰ πέντε λεπτὰ ἐφθάσαμεν εἰς κατάφωτον οἰκίσκον. Ὁ λοχίας με ἀφῆκεν ὑπὸ φρουρὰν και εἰσῆλθον ἵνα ἀναγγεῖλῃ τὴν σύλληψιν ἡμῶν. Ἐπανελθὼν δὲ παραχρῆμα μοὶ ἀνεκοίνωσεν, ὅτι ἡ ὑψηλὴ εὐγενία του¹ δὲν εἶχε καιρὸν νὰ με δεχθῆ, και ὅτι τὸν διέταξε νὰ με ὠδηγήσῃ εἰς τὴν φυλακὴν και νὰ τοῦ ὑπάγῃ τὴν κυράν.

«Τί θὰ εἰπῆ αὐτό; ἀνέκραξα σφόδρα παροργισθεῖς· ἐτρελλάθη;

— Δὲν ἠμπορῶ νὰ τὸ εἰξεύρω, εὐγενέστατε, ἀπεκρίθη ὁ λοχίας· μόνον ἡ ὑψηλὴ εὐγενία του διέταξε νὰ ὠδηγήσω τὴν εὐγενίαν της εἰς τὴν ὑψηλὴν εὐγενίαν του.»

Ὡρμησα ἔξω· οἱ φρουροὶ δὲν ἐπρόφθασαν νὰ με κρατήσωσι, και εἰσῆλθον κατ' εὐθείαν εἰς τὸ δωμάτιον, ὅπου ἔξ ἀξιοματικῶν τῶν οὐσσάρων ἔπαιζον φαραῶ. Ὁ ταγματάρχης εἶχε τὴν κάσσαν. Ὁπόσον δ' ἐξεπλάγη, ὅτε μόλις παρετήρησα αὐτὸν κατὰ πρόσωπον και ἀνεγνώρισα, ὅτι ἦτο ὁ Ἰβάν Ἰβάνοβιτις Ζουρίνης, ὁ ὁποῖος τόσον καλά με ἐξετίναξεν εἰς τὸ πανδοχεῖον τοῦ Σιμβίρσκ!

«Εἶναι δυνατὸν, ἀνέκραξα· Ἰβάν Ἰβάνοβιτις, σὺ εἶσαι;

— Ἄ! μᾶ! ὁ Πιότρ Ἀνδρείτις! Πῶς ἦταν και τοῦτο; Πόθεν ἔρχεσαι; καλῶς ὤρισε, ἀδελφέ· δὲν θέλεις νὰ ποντάρῃς σ' ἐ κανένα χαρτί;

— Εὐχαριστῶ· διέταξε καλλίτερα νὰ μοῦ δοθῆ κατάλυμα.

— Τί τὸ θέλεις τὸ κατάλυμα; μείνε 'ς τὸ σπίτι μου.

— Δὲν εἰμπορῶ, δὲν εἶμαι μόνος.

— Ἄ! φέρε και τὸν σύντροφόν σου.

— Δὲν εἶμαι με σύντροφον· εἶμαι με μίαν . . . κυρίαν.

— Με μίαν κυρίαν! και ποῦ τὴν ἐψάρευσες, ἀδελφέ;»

Και ταῦτα εἰπὼν ὁ Ζουρίνης ἐσύριξε με τρόπον τόσον σκωπτικόν, ὥστε πάντες οἱ λοιποὶ ἀνεκάγχασαν, ἐγὼ δ' ἔστην ὡς ἐνεός..

«Αἱ τότε! ἐξηκολούθησεν ὁ Ζουρίνης δὲν γίνεταί ἀλλέως, θὰ σοῦ δώσω ἕνα κατάλυμα. Κρίμα ὅμως. Θὰ τὸ ρήχναμε ὄξω, καθὼς τὴν ἄλλην φορὰν. Ἄ! παιδί, διατί δὲν ἔφεραν τὴν κουμπάραν τοῦ Πουγάτσεφ; Μήπως κάμνει τὰ καλά της; Ἦες πῶς δὲν ἔχει κἀνένα φόβον, πῶς ὁ κύριος ποῦ τὴν θέλει εἶναι πολὺ καλός, ὅτι δὲν θὰ τὴν πειράξῃ διόλου και συγχρόνως σπρωξέ τὴν ἀπὸ τοὺς ὤμους.

1. Τίτλος ἀνωτέρου ἀξιοματικῶ.

— Τί κάμνεις ἐκεῖ; εἶπον τῷ Ζουρίνη· τ κουμπάραν τοῦ Πουγάτσεφ λέγεις; αὐτὴ εἶναι ἡ κόρη τοῦ λοχαγοῦ Μιρονῶφ. Τὴν ἠλευθέρωσα ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας και τὴν πηγάνω τώρα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρός μου, ὅπου θὰ τὴν ἀφήσω.

— Πῶς! σὺ λοιπὸν εἶσαι ἐκεῖνος ποῦ μοῦ ἐμήνυσαν, πῶς ἔπιασαν; Δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ τί σημαίνει αὐτό;

— Θὰ σοῦ τὰ εἰπῶ ὅλα ἀργότερα. Ἄλλὰ τώρα, σὲ ἱκετεύω, πρέπει νὰ καθισχυάσωμεν τὴν κόρην, τὴν ὁποῖαν οἱ οὐσσάροι σου ἐτρόμαξαν φοβερά.»

Ὁ Ζουρίνης ἔδωκε παραχρῆμα τὰς δεούσας διαταγὰς. Ἐξῆλθε μάλιστα ὁ ἴδιος εἰς τὸν δρόμον ἵνα ζητήσῃ συγγνώμην παρὰ τῆς Μαρίας διὰ τὴν ἀκουσίαν παρανόησιν, ἣτις συνέβη και διέταξε τὸν λοχίαν νὰ τὴν ὠδηγήσῃ εἰς τὸ καλλίτερον κατάλυμα τῆς πόλεως. Ἐγὼ δὲ ἔμεινα νὰ κοιμηθῶ εἰς τὴν οἰκίαν του.

Ἐδειπνήσαμεν ὁμοῦ, μείνας δὲ μόνος μετὰ τοῦ Ζουρίνη, διηγήθη αὐτῷ ὅσα μοὶ συνέβησαν. Με ἤκουσε μετὰ πολλῆς προσοχῆς και ὅτε ἐτελείωσα, εἶπε σείων τὴν κεφαλὴν:

«Καλὰ ὅλα αὐτά, ἀδελφέ, ἕνα ὅμως δὲν εἶναι σωστό. Τί διάβολο θέλεις νὰ ὑπανδρευθῆς; ὡς τίμιος ἀξιοματικὸς ὡς καλὸς σύντροφος, θὰ σοῦ τὰ εἰπῶ ξάστερα. Πίστευσέ με, σὲ ἐξορκίζω: ὁ γάμος εἶναι τρέλλα. Σοῦ ταιριάζει σένα νὰ φορτωθῆς μία γυναῖκα και νὰ κουνᾷς τὰ μωρά; Φασκέλωσέ τα! Ἄκουσέ με κ' ἐμένα, νὰ χωρισθῆς ἀπὸ τὴν κόρην τοῦ λοχαγοῦ. Ἐκαθάρισα και ἐξησφάλισα τὸν δρόμον τοῦ Σιμβίρσκ· στείλέ τὴν αὐρίον εἰς τοὺς γονεῖς σου, μόνην, και σὺ μείνε εἰς τὸ ἀπόσπασμά μου. Δὲν ἔχεις καμμιά δουλειὰ νὰ ἐπιστρέψῃς εἰς Ὀρεμβουργον. Ἄν πέσης κ' ἄλλη μιὰ φορὰ ἔστα χέρια τῶν ἀνταρτῶν, δὲν θὰ ἔξυμπερδέξῃς ἔτσι εὐκολα και πάλιν. Με αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ ἐρωτικὴ τρέλλα θὰ θεραπευθῆ μόνη της, και ὅλα θὰ ἔλθουν δεξιᾶ.»

Ἄν και δὲν συνεφώνουν καθ' ὀλοκληρίαν με τὴν γνώμην του, ὅμως σύνοιδα, ὅτι τὸ καθῆκον και ἡ τιμὴ ἀπῆτουν νὰ μένω ἐν τῷ στρατῷ τῆς αὐτοκρατείας· ὅθεν ἀπεφάσισα νὰ κολουθήσω εἰς τοῦτο τὴν συμβουλήν τοῦ Ζουρίνη, δηλαδὴ νὰ πέμψω τὴν Μαρίαν εἰς τοὺς γονεῖς μου και νὰ διαμείνω εἰς τὸ τάγμα του.

Ὁ Σαβέλιιτις προσῆλθε διὰ νὰ με ἐκδύσῃ. Τῷ ἀνήγγειλα ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐτοιμασθῆ διὰ νὰναχωρήσῃ τὴν ἐπαύριον μετὰ τῆς Μαρίας Ἰβανόβνας. Ἄλλ' αὐτὸς ἤρχισε νὰ φέρῃ δυσκολίας.

«Καλὲ τί λέγεις, αὐθέντα; Πῶς θέλεις νὰ σ' ἀφήσω; ποῖος θὰ σὲ ὑπηρετῆ και τί θὰ εἶποῦν οἱ γονεῖς σου;»

Γινώσκων τὴν ἐπιμονὴν τοῦ θεράποντός μου

ἀπεφάσισα νὰ τὸν κάμψω διὰ τῆς εἰλικρινείας μου καὶ τῶν κολακειῶν.

« Ἀγαπητέ μου Ἀρχιπ Σαβέλιτς, τῷ εἶπον, μὴ μοῦ ἀρνεῖσαι αὐτὴν τὴν χάριν, ἔσο ὁ εὐεργέτης μου. Ἐδῶ δὲν χρειάζομαι ὑπηρετήν, καὶ δὲν θὰ ἡσυχάσω ἂν ἡ Μαρία Ἰβανόβνα ἀναχωρήσῃ χωρὶς σέ. Ὑπηρετῶν αὐτὴν ὑπηρετεῖς ἐμὲ τὸν ἴδιον, διότι ἔχω σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ τὴν νυμφευθῶ, ὅταν ἔλθῃ ἢ κατὰλληλος περίστασις. »

Ὁ Σαβέλιτς ἐστάυρωσε τὰς χεῖρας ἔκθαμβος καὶ ἐκπεπληγμένος εἰς ὑπατον βαθμὸν.

« Νὰ πανδρευθῇ! ἐπανελάμβανε, τὸ παιδί θέλει νὰ πανδρευθῇ! Μὰ τί θὰ εἶπῃ ὁ πατέρας σου; καὶ τῆς μητέρας σου πῶς θὰ τῆς φανῇ; »

— Ὅα συγκατανεύσουν χωρὶς ἄλλο, ἀπεκρίθη, ὅταν γνωρίσουν τὴν Μαρίαν Ἰβανόβναν. Ἐχω τὰς ἐλπίδας μου εἰς σέ. Ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου ἔχουσι πλήρη ἐμπιστοσύνην εἰς σέ. Ὅα μεσιτεύσης δι' ἡμᾶς, δὲν εἶνε ἀλήθεια; »

Ὁ γέρον συνεκινήθη.

« ὦ πατέρα μου, Πιότρ Ἀνδρέιτς, μοὶ ἀπεκρίθη, ἂν καὶ θέλῃς νὰ πανδρευθῆς παραπολὺ γρήγορα, ἡ Μαρία Ἰβανόβνα ὅμως εἶναι τόσο καλὴ κόρη, ὥστε θὰ ἦτο ἁμαρτία νὰ φύγωμε νὰ μᾶς φύγῃ τέτοια εὐκαιρία. Ὅα κάμω ὅτι ἐπιθυμεῖς. Ὅα τὴν συνοδεύσω, αὐτὸν τὸν ἄγγελον τοῦ Θεοῦ, καὶ θὰ εἶπῶ μὲ ὄλον τὸ σέβας εἰς τοὺς γονεῖς σου, ὅτι τέτοια νύφη δὲν ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ προῖκα. »

Ἐυχαρίστησα τὸν Σαβέλιτς καὶ ὑπῆγον νὰ κοιμηθῶ εἰς τὸ αὐτὸ δωμάτιον μετὰ τοῦ Ζουρίνη. Ὡς ἤμην τεταραγμένος ἤρχισα τὴν φλυαρίαν. Κατ' ἀρχὰς ὁ Ζουρίνης μὲ ἤκουεν εὐχαρίστως, εἶτα ὅμως οἱ λόγοι του ἦσαν σπανιώτεροι καὶ ἀσφφέστεροι, ἐπὶ τέλους δὲ εἰς μίαν ἐρώτησίν μου ἀπεκρίθη δι' ἡχηροῦ βόγγου, ὅθεν ἠναγκάσθην κ' ἐγὼ νὰ μιμηθῶ τὸ παράδειγμα του.

Τὴν ἐπαύριον, ὅτε ἀνεκοίνωσα τῇ Μαρίᾳ τὰ σχέδιά μου, ἀνεγνώρισε τὸ ὀρθὸν αὐτῶν καὶ συνῆσεν εἰς τὴν ἐκτέλεσίν των. Ἐπειδὴ τὸ ἀπόσπασμα τοῦ Ζουρίνη ἔμελλε νὰ αναχωρήσῃ ἐκ τῆς πόλεως τὴν ἰδίαν ἡμέραν καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπετρέπετο πλέον ἐνδοιασμός, ἀπεχωρίσθην τῆς Μαρίας, ἀφ' οὗ τὴν ἐνεπιστεύθην εἰς τὸν Σαβέλιτς, εἰς ὃν ἔδωσα καὶ ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς γονεῖς μου. Ἡ Μαρία μὲ ἀπεχαιρέτισεν ἐν βαθυτάτῃ θλίψει, ἐγὼ ὅμως οὐδὲν ἠδυνήθην νὰ τῇ ἀποκριθῶ μὴ θέλων νὰ ἐκδηλώσω τὰ αἰσθήματα τῆς ψυχῆς μου ἐνώπιον τῶν περιουκλούντων με ἀνθρώπων. Ἐπανῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ζουρίνη σύνουσι καὶ σιωπηλός. Ὁ Ζουρίνης ἠθέλησε νὰ μὲ διασκεδάσῃ, ἠλπίζον δὲ κ' ἐγὼ ὅτι θὰ πεσσοῦσα τὰς μελαγχολικὰς ἰ-

δέας, ὅφ' ὧν κατειχόμεν ὄθεν διήλθομεν εὐθύμως τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ἐπαύριον ἀνεχωρήσαμεν.

Ταῦτα συνέβαινον περὶ τὰ τέλη τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου. Ὁ χειμὼν ὁ καθιστὰς δυσκόλους τὰς στρατιωτικὰς κινήσεις, ἤγγιζεν εἰς τὸ τέλος του καὶ οἱ στρατηγοὶ μᾶς παρεσκευάζοντο εἰς τακτικὴν ἐκστρατείαν. Ὁ Πουγάτσεφ συγκεντρῶσας ὄλον τὸν στρατὸν του εὐρίσκετο πρὸ τοῦ Ὁρεμβούργου. Ἀμα ἐπλησίαζον αἱ ἡμετέραι δυνάμεις καὶ τὰ στασιαζόντα χωρία ὑπετάσσοντο παραχρῆμα. Μετ' οὐ πολὺ ὁ πρίγκιψ Γαλιτσίν ἐνίκησε κατὰ κράτος τὸν Πουγάτσεφ, τολμήσαντα νὰ πλησιάσῃ εἰς τὸ φρούριον Ταλιτσέφ. Ὁ νικητὴς διέλυσε τὸν ἀποκλεισμὸν τοῦ Ὁρεμβούργου, καὶ οὕτως ἐπληξεν δεινῶς τὴν ἀνταρσίαν. Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα συνέβαινον, ὁ Ζουρίνης εἶχεν ἀποσταλῆ κατὰ τῶν στασιαζόντων Βασικίρ, οἵτινες διεσκορπίζοντο προτοῦ νὰ τοὺς ἴδωμεν κἀν. Τὴν ἀνοιξιν, ὅτε ὑπερχειλίσαντες οἱ ποταμοὶ διέκοψαν τὴν συγκοινωνίαν, εὐρέθημεν ἐν τινὶ ταταρικῷ χωριδίῳ, ἐν ᾧ ἐπαρηγορούμεθα διὰ τὴν ἀδράνειαν ἡμῶν, γινώσκοντες ὅτι ὁ τοιοῦτος κλεφτοπόλεμος πρὸς τοὺς ληστὰς ἔμελλε πάντως νὰ περατωθῇ μετ' οὐ πολὺ.

Ἄλλ' ὁ Πουγάτσεφ δὲν εἶχεν ἔτι συλληφθῆ ἀνεσάνη μετὰ μικρὸν ἐν ταῖς μεταλλείαις τῆς Σιβηρίας¹. Συνῆθροισε νέας συμμορίας καὶ ἐπανελάβε τὰς ληστείας του. Ἐμάθομεν μετ' ὀλίγον τὴν καταστροφὴν τῶν φρουρῶν τῆς Σιβηρίας, εἶτα τὴν ἄλωσιν τοῦ Χαζάν, καὶ μετὰ ταῦτα τὴν παράτολμον πορείαν τοῦ ἀντάρτου εἰς Μόσχαν. Ὁ Ζουρίνης διετάχθη νὰ διαβῇ τὸν Βόλγαν.

Δὲν θὰ ἐμμεῖνω εἰς τὴν ἐξιστόρησιν τῶν κατὰ τὸν πόλεμον. Λέγω μόνον ὅτι μέγιστα καταστροφὰι, καὶ συμφοραὶ ἐπῆλθον. Οἱ εὐγενεῖς ἐκκρύπτοντο εἰς τὰ δάση· αἱ ἀρχαὶ οὐδόλως ἴσχυον· οἱ ἀρχηγοὶ τῶν μεμονωμένων ἀποσπασμάτων ἐπέβαλλον ποινὰς ἢ ἀπένεμον χάριν, εἰς μηδένα δίδοντες λόγον τῶν πράξεών των. Ἄπασα ἡ εὐρεῖα καὶ ὠραία αὕτη χώρα, ἠρημοῦτο διὰ δηλώσεων καὶ σφαγῶν· εἶθε ὁ Θεός νὰ μὴ δώσῃ νὰ ἴδωμεν ποτὲ τὸσον ἄφρονα καὶ ἀνοικτίρμονα ἅμα ἀνταρσίαν!

Τέλος ὁ Πουγάτσεφ ἐνίκηθη ὑπὸ τοῦ Μίχελσων καὶ ἐξηναγκάσθη νὰ φύγῃ ἐκ νέου. Μετ' ὀλίγον δ' ἠγγέλθη εἰς τὸν Ζουρίνην ἡ σύλληψις τοῦ ληστοῦ καὶ τῷ ἐστάλη διαταγὴ νὰ σταματήσῃ. Ὁ πόλεμος ἐπερατώθη πλέον· ὄθεν ἠλπίζον ὅτι θὰ ἐπιστρέψω μετ' οὐ πολὺ εἰς τοὺς γονεῖς μου. Ἄφατον δ' ἠσθανόμην χαρὰν ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ, ὅτι ἔμελλον ταχέως νὰ τοὺς ἐναγκαλισθῶ καὶ νὰ ἐπανίδω τὴν Μαρίαν, περὶ ἧς οὐδεμίαν εἶχον λάβῃ εἰδησιν. Ἐσκίρτων δὲ ὡς παι-

1. Οὕτω καλοῦνται περιληπτικῶς τὰ μεταλλουργεῖα τῶν Οὐραλίων ὄρεων.

δίον. Ὁ Ζουρίνης ἐγέλα καὶ μοι ἔλεγε ὑψῶν τοὺς ὄμους : «Περίμενε, περίμενε νὰ πανδρευθῆς· θὰ ἰδῆς ὅτι ὅλα πηγαίνουν κατὰ διαβόλου.»

Καὶ ὅμως, ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω, ὅτι παραδόξον αἰσθημα ἐσκότιζε τὴν χαρὰν μου. Ἡ ἀνάμνησις τοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου, τοῦ ἀποσταζόντος ἐκ τοῦ αἵματος τοσοῦτων ἀθῶων θυμάτων καὶ ἡ ἰδέα τῶν βασάνων ἃς ἔμελλε νὰ ὑποστῆ, κατέτρυχον τὴν ψυχὴν μου.

«Ἰεμέλα¹, Ἰεμέλα, ἔλεγον καθ'ἑαυτὸν μετὰ πικρίας, διατὶ νὰ μὴ ῥιφθῆς εἰς τὰς λόγγας, ἢ νὰ μὴ προτείνῃς τὸ στῆθός σου σκοπὸν εἰς τοὺς μύδρους. Αὐτὸ ἦτο τὸ καλλίτερον, ὅπου ἤμπορούσες νὰ κάμῃς?»

Ἐν τούτοις ὁ Ζουρίνης μοι ἔδωκεν ἄδειαν. Ἐμελλόν δὲ μετ' ὀλίγας ἡμέρας νὰ ἦμαι ἐν τοῖς κόλποις τῆς οἰκογενείας μου, ὅτε ἀπρόοπτον συμβεβηκὸς μὲ ἐπληξεν ὡς κεραυνός.

Τὴν ἡμέραν τῆς ἀναχωρήσεώς μου, καθ' ἣν στιγμὴν ἤτοιμαζόμην νὰ ἐκκινήσω, ὁ Ζουρίνης εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν μου κρατῶν χάρτην ἐν τῇ χειρὶ. Ἦτο σκυθρωπός, ἐγὼ δὲ ἠσθάνθην ὡσεὶ νυγμὸν εἰς τὴν καρδίαν ἐφοβούμην καίπερ ἀγνοῶν τὸ αἶτιον· ὁ ταγματάρχης διέταξε τὸν ὑπηρετήν μου νὰ ἐξέλθῃ καὶ μοι ἀνήγγειλεν, ὅτι ἤθελε νὰ μοι ὁμιλήσῃ.

«Τί τρέχει ; ἠρώτησα ἀνησυχῶς.

— Μία μικρὴ ἀναποδιά, ἀπεκριθὴ δεῖξας μοι τὸν χάρτην. Διάβασε αὐτό.»

Ἦτο δὲ τὸ ἔγγραφο μυστικὴ διαταγή, ἀποστελλομένη πρὸς πάντας τοὺς ἀποσπασματάρχας νὰ μὲ συλλάβωσιν ὅπου ἤθελον εὑρεθῆ, καὶ νὰ μὲ ἀποστείλωσιν ὑπὸ καλὴν ἐπιτήρησιν εἰς Χαζάν ἐνώπιον τῆς ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς τῆς διορισθείσης ὅπως ἐνεργήσῃ κατὰ τοῦ Πουγάτσεφ καὶ τῶν συνενόχων αὐτοῦ ἀνακρίσεις.

Ὁ χάρτης ἐξέφυγε τῶν χειρῶν μου.

«Τί νὰ γείνη ; εἶπεν ὁ Ζουρίνης, τὸ καθήκον μου εἶνε νὰ ἐκτελέσω τὴν διαταγὴν. Πιθανὸν ἢ φήμη τῶν ταξειδίων σου καὶ ἡ οἰκειότης σου μετὸν Πουγάτσεφ ἦλθεν εἰς γνῶσιν τῆς ἐξουσίας. Ἐλπίζω ὅτι ἡ ὑπόθεσις δὲν θὰ ἔχῃ κακὰ ἐπακόλουθα, καὶ ὅτι θὰ δικαιολογηθῆς ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς. Μὴ τὸ πάρης τὸ πρᾶγμα κατάκαρδα.»

Ἡ συνειδήσις μου ἦτο ἥσυχος· ἀλλ' ἡ ἰδέα ὅτι ἡ ἔνωσις μας ἀνεβάλλετο ἐπὶ τινὰς μῆνας ἀκόμη μὲ κατέθλιβε. Δεχθεὶς τοὺς ἐγκαρδίδιους ἀποχαιρετισμοὺς τοῦ Ζουρίνη ἀνέβην εἰς

1. Ὑποκριτικὸν τοῦ Ἰεμελιανῶ.

2. Προχωρήσας μέχρι τῶν πυλῶν τῆς Μόσχας, ἣν θὰ ἐκυρίευν Ἰωσὺς ἂν μὴ κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμὴν ἀπέλιπεν αὐτὸν τὸ θάρρος, ὁ Πουγάτσεφ ἤτηθεὶς παρεδόθη ὑπὸ τῶν συντρόφων του ἀντὶ ἑκατοντακισχιλίων ρουβλίων. Ἐλεισθεὶς εἰς σιδηρὸν κλωδὸν ἤχθη εἰς Μόσχαν καὶ ἐθανατώθη ἐν ἔτει 1775.

τὴν τελέχαι¹ μου, δύο οὐσσάροι μὲ γυμνὸν ξίφος ἐκάθησαν παραπλεύρως ἐμοῦ καὶ ἐλάβομεν τὴν πρὸς τὸ Χαζάν ἀγούσαν.

14'

Ἡ δίκη.

Οὐδαμῶς ἀμφέβαλλον, ὅτι λόγος τῆς συλλήψεώς μου ἦτο ἡ ἄνευ ἀδείας ἀπομάκρυνσίς μου ἀπὸ τοῦ Ὁρεμβούργου· εὐλόγως λοιπὸν θὰ ἠδυνάμην νὰ ἀποδείξω τὴν ἀθώότητά μου, διότι οὐ μόνον δὲν μὰς εἶχον ἀπαγορεύσει νὰ κάμωμεν ἐξόδους ἀλλὰ καὶ μὰς παρεθάρρυνον εἰς τοῦτο. Αἱ φιλικαὶ ὅμως σχέσεις μου μετὰ τοῦ Πουγάτσεφ πιστούμεναι ὑπὸ πληθῆος μαρτύρων θὰ παρεῖχον πολλὰς ὑπονοίας. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ δρόμου εἶχον τὸν νοῦν εἰς τὰς ἐρωτήσεις, ἃς θὰ μοι ἀπηύθυνον κατὰ τὴν ἀνάκρισιν καὶ ἐσχεδίαζον κατὰ διάνοιαν τὰς ἀποκρίσεις. Ἀπεφάσισα δὲ νὰ φανερώσω εἰς τοὺς δικαστὰς μου ὅλην τὴν γυμνὴν ἀλήθειαν, πεποιθώς ὅτι οὗτος ἦν ὁ ἀπλουστάτος καὶ ὁ ἀσφαλέστατος ἅμα τρόπος πρὸς δικαιολογίαν μου.

Ἀφικόμεν εἰς Χαζάν, πόλιν τὰ πάνδεινα παθοῦσαν, ἣν εὔρον ἠρημωμένην καὶ σχεδὸν ἀποτεφρωμένην. Ἐν ταῖς ὁδοῖς, ὅπου πρότερον ἠγείροντο οἰκίαι, ἐφαίνοντο νῦν σωροὶ μόνον ἀνηθρακωμένων ὑλῶν καὶ τοῖχοι ἀνευ παραθύρων καὶ στεγῶν. Ταῦτα δὲ ἦσαν τὰ ἴχνη τῆς διαβάσεως τοῦ Πουγάτσεφ. Μὲ ὠδήγησαν εἰς τὸ φρούριον, τὸ ὅποσον εἶχε μείνῃ ἀνέπαφον, καὶ οἱ συνοδεύοντές με οὐσσάροι μὲ παρέδωσαν εἰς τὸν ἀξιωματικὸν τῆς φρουρᾶς. Οὗτος δὲ προσεκάλεσε πεταλωτὴν, ὅστις προσήρμοσε σιδηρᾶς πέδας εἰς τοὺς πόδας μου. Ἐκείθεν μὲ ἤγαγον εἰς τὴν φυλακὴν, ἔνθα μὲ ἀφῆκαν μόνον ἐν στενῇ καὶ σκοτεινῇ εἰρκτῇ, ἡ ὁποία εἶχε μόνον τοὺς τέσσαρας τοίχους καὶ μικρὸν φεγγίτην πεφραγμένον διὰ σιδηρῶν κιγκλιδίων.

Κακὴ ἀρχὴ μὴ προσιωνίζουσα εὐάρεστα τέλη. Ὅμως οὔτε τὸ θάρρος, οὔτε ἡ ἐλπίς μ' ἐγκατέλιπον. Προσέφυγον εἰς τὴν παραμυθίαν πάντων τῶν θλιβομένων καὶ ἐνθερμον ἀναπέμφας προσευχὴν ἀπὸ καρδίας καθαρᾶς καὶ καταπεπονημένης ἀπεκοιμήθην νῆδυμον ὕπνον, ἀφροντιστῶν περὶ τοῦ μέλλοντος.

Τὴν ἐπαύριον ὁ δεσμοφύλαξ ἀφυπνήσας με μοι ἀνήγγειλεν, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ μὲ προσεκάλει νὰ ἐμφανισθῶ ἐνώπιόν της. Δύο στρατιῶται μὲ ὠδήγησαν διὰ μέσου αὐλῆς εἰς τὸ κατάλυμα τοῦ φρουράρχου, παρέμειναν ἐν τῷ ἀντιθαλάμῳ καὶ μὲ ἀφῆκαν νὰ εἰσχωρήσω μόνος εἰς τὰ ἐνδότερα δώματα.

Εἰσῆλθον εἰς εὐρυτάτην αἴθουσαν. Ὅπισθεν τραπέζης κεκαλυμμένης ὑπὸ ἐγγράφων ἐκάθη-

1. Μικρὸν θερινὸν ἄμαξιον.

το δύο στρατιωτικοί, εἰς στρατηγὸς προβεβηκώς τὴν ἡλικίαν, ὄψιν ἔχων ψυχρὰν καὶ αὐστηρὰν καὶ εἰς νεαρὸς ἀξιωματικὸς τῶν σωματοφυλάκων, τριακοντούτης τὸ πολὺ, ἔχων ἐξωτερικὸν εὐχαρί καὶ ἀνεμιμένον πλησίον τοῦ παραθύρου, πρὸ ἐτέρας τραπέζης, ἐκάθητο εἰς γραμματεὺς ἔχων τὴν γραφίδα ἐπὶ τοῦ ὠτός καὶ τὸ σῶμα κεκλιμένον πρὸς τὸν χάρτην, ἔτοιμος ὢν νὰ γράψῃ τὴν κατάθεσίν μου.

Ἦρχισεν ἡ ἀνάκρισις. Ἠρωτήθην πρῶτον περὶ τοῦ ὀνόματος καὶ τοῦ ἐπαγγέλματός μου· ὁ στρατηγὸς ἐζήτησε νὰ μάθῃ ἂν ἤμην υἱὸς τοῦ Ἀνδρέου Πέτροβιτς Γρίνεφ καὶ ἐπὶ τῇ καταφατικῇ ἀπαντήσῃ μου, ἀνεφώνησεν αὐστηρῶς :

«Κρίμα, ὅτι ἀνὴρ τόσον ἐντιμὸς ἔχει υἱὸν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ἀνάξιον αὐτοῦ.»

Ἀπεκρίθην ἀταράχως ὅτι οἰαδιδήποτε καὶ ἂν ὦσιν αἱ κατ' ἐμοῦ κατηγορίαι ἐλπίζω, ὅτι εὐχερῶς θὰ τὰς ἀναιρέσω δι' εἰλικρινοῦς ὁμολογίας τῆς ἀληθείας. Ἡ ἀταραξία μου τὸν δυσηρέστησεν.

«Εἶσαι θρασύτατος, μοὶ εἶπε συνοφρωθεὶς τὰ εἰξεύρομεν αὐτά !»

Τότε ὁ νεαρὸς ἀξιωματικὸς μὲ ἠρώτησε πῶς καὶ κατὰ τίνα χρόνον εἰσῆλθον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Πουγάτσεφ καὶ ὁποῖαν ὑπηρεσίαν ἐξεπλήρουν παρ' αὐτῶ.

Ἀπεκρίθην μετ' ἀναγκτήσεως, ὅτι ὢν ἀξιωματικὸς καὶ εὐπατριδῆς, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ὑπηρετήσω τὸν Πουγάτσεφ καὶ ὅτι οὐδεμίαν ὑπηρεσίαν ἐξεπλήρωσα παρ' αὐτῶ.

«Τότε πῶς γίνεται, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ στρατοδίκης, ὅτι αὐτὸν τὸν ἀξιωματικὸν καὶ εὐπατριδῆν μόνον δὲν ἐπείραξεν ὁ ληστής, ἐν ᾧ πάντας τοὺς συναδέλφους του ἀνάδρωις ἐδαλοφύνησε ; Πῶς γίνεται ὁ αὐτὸς ἀξιωματικὸς καὶ εὐπατριδῆς νὰ διαγῆ φιλικῶς καὶ νὰ εὐχαῖται μετὰ τῶν ἀνταρτῶν καὶ νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ ἀρχικακούργου δῶρα, συνιστάμενα εἰς μίαν γούναν, ἓνα ἵππον καὶ ἡμισυ βούβλιον ; Πόθεν ἡ τοιαύτη παραδόξος οἰκειότης ; καὶ τίνα ἄλλην ἔχει βᾶσιν ἂν μὴ τὴν προδοσίαν, ἣ τοῦλάχιστον ἐγκληματικὴν καὶ ἀσύγγνωστον ἀνανδρίαν !»

Οἱ λόγοι τοῦ ἀξιωματικοῦ τῶν σωματοφυλάκων μὲ προσέβαλον καιρίως καὶ ἤρχισα μετὰ ζέσεως τὴν ἀπολογίαν μου. Διηγῆθην πῶς ἐγνωρίσθην μετὰ τοῦ Πουγάτσεφ ἐν τῇ στέππῃ, ἐν καιρῷ χιονοστροβίλου, πῶς μὲ ἀνεγνώρισε καὶ μοῦ ἐχάρισε τὴν ζωὴν κατὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ φρουρίου Βελογόρσκ. Ὁμολόγησα, ὅτι ἀληθῶς ἔλαβον παρὰ τοῦ σφετεριστοῦ ἐν τουλούπι καὶ ἓνα ἵππον· ἀλλ' ἐπολέμησα μέχρις ἐσχάτων κατὰ τοῦ κακούργου ἐν τῷ φρουρίῳ Βελογόρσκ. Τέλος ἐπεκλήθην τὸ ὄνομα τοῦ στρατηγοῦ μου, ὅστις ἠδύνατο νὰ μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ ζήλου μου κατὰ τὴν δεινὴν πολιορκίαν τοῦ Ὁρεμ-

βούργου. Ὁ αὐστηρὸς γέρον ἐλαβεν ἐκ τῆς τραπέζης ἀνοικτὴν ἐπιστολήν, ἣν ἀνέγνω μεγαλοφώνως.

«Εἰς ἀπάντησιν τῆς ἐρωτήσεως τῆς ὑμετέρας ἐξοχότητος περὶ τοῦ ἀξιωματικοῦ Γρίνεφ, ὅστις κατηγορεῖται ὡς ἀναμιχθεὶς εἰς τὰς ταραχὰς καὶ διατελῶν εἰς σχέσεις μετὰ τοῦ ληστοῦ, σχέσεις καταδικαζομένας ὑπὸ τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου καὶ ἀντιβαινούσας εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ ὄρκου ἐπιβαλλόμενα καθήκοντα, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σὲ ἀνακαινώσω, ὅτι ὁ εἰρημένος ἀξιωματικὸς Γρίνεφ ὑπηρετήσεν ἐν Ὁρεμβούργῳ ἀπὸ τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου 1773 μέχρι τῆς 24 Φεβρουαρίου ἐνεστῶτος ἔτους καθ' ἣν ἡμέραν ἀπουσίασεν ἐκ τῆς πόλεως, μὴ ἐπανελθὼν ἔκτοτε. Ὡς δ' ἐμάθωμεν ἐκ λιποτακτῶν τοῦ ἐχθροῦ, μετέβη εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Πουγάτσεφ καὶ συνώδευσεν αὐτὸν εἰς τὸ φρούριον Βελογόρσκ. Περὶ τῆς διαγωγῆς του ὅμως δύναμαι. . . »

Ἐνταῦθα ὁ στρατηγὸς διέκοψε τὴν ἀνάγνωσιν καὶ μοὶ εἶπεν ἀποτόμως :

«Λοιπὸν ! τί θὰ εἶπῃς τώρα πρὸς δικαιολογίαν σου ;»

Θὰ ἐξηκούθουν ὡς ἤρχισα καὶ θὰ ἀπεκάλυπτον τὸν μετὰ τῆς Μαρίας συνδέοντά με δεσμόν, μετὰ τῆς αὐτῆς καὶ τὰ λοιπὰ εἰλικρινεῖας. Ἄλλ' αἴφνης ἠσθάνθην ἀκατάσχετον ἀηδίαν πρὸς τοῦτο. Ἐσκέφθην ὅτι ἂν ἔλεγον τὸ ὄνομα τῆς ἢ ἐπιτροπῆς θὰ τὴν ἐκάλει νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιόν τῆς ἀναλογιζόμενος δὲ ὅτι θὰ ἐξέθετον αὐτήν, ὅτι τὸ ὄνομα τῆς θὰ ἐδυσφημεῖτο ἴσως σκανδαλωδῶς ὑπὸ τῶν ἀνακρινομένων κακούργων καὶ ὅτι μάλιστα θὰ ἤρχετο εἰς ἀντιπαράστασιν πρὸς αὐτοὺς, τοσοῦτον ἐταράχθην ἐκ τῆς φοβερᾶς ταύτης ιδέας, ὥστε τὰ ἔχασα, ἐψέλλισα μόνον λέξεις τινὰς καὶ εἶτα ἐσίγησα.

Οἱ δικασταὶ μου, οἵτινες ἐφάνιντο, ὅτι ἤκουον τὰς ἀπαντήσεις μου μετὰ τινος εὐμενείας, ἰδόντες τὴν ταραχὴν μου διετέθησαν αὐτῆς δυσμενῶς πρὸς με. Ὁ ἀξιωματικὸς τῶν σωματοφυλάκων προέτεινε νὰ ἔλθω εἰς ἀντιπαράστασιν πρὸς τὸν κυριώτατον κατήγορόν μου. Ὁ δὲ στρατηγὸς διέταξε νὰ προσαγάγωσι τὸν χθεσινὸν παληάνθρωπον. Ἐστρεψα ἀμέσως τὰ βλέμματα πρὸς τὴν θύραν, ἀναμένων μετὰ ζωηρᾶς περιεργίας τὴν ἐμφάνισιν τοῦ κατηγόρου μου. Μετ' ὀλίγας στιγμὰς ἠκούσθη κρότος σιδηρῶν δεσμῶν καὶ εἰσῆλθεν ὁ. . . Σβαμπρίνης. Ἐντύπωσιν μοὶ ἐνεποίησεν ἡ ἀλλοίωσις τοῦ προσώπου του. Ἦτο ὠχρὸς καὶ ἰσχνός. Ἡ κόμη του, κατὰμαυρος ἄλλοτε ὡς γαγᾶτης, ἤρχιζε νὰ λευκαίνεται. Ἡ μακρὰ αὐτοῦ γενειὰς ἦτο ἀτημέλητος. Ἐπανελάβε πάσας τὰς κατ' ἐμοῦ κατηγορίας διὰ φωνῆς ἀσθενοῦς ἀλλὰ σταθερᾶς. Ὡς αὐτὸς ἔλεγεν εἶχεν σταλῆ ὑπὸ τοῦ

Πουγάτσεφ εἰς τὸ Ὀρεμβούργον ὡς κατάσκοπος· ἐξηρχόμην καθ' ἑκάστην μέχρι τῆς γραμμῆς τῶν ἀκροβολιστῶν, ἵνα διαβιβάζω ἐγγράφους ἀνκουνιώσεις περὶ πάντων τῶν ἐν τῇ πόλει συμβαινόντων· ἐπὶ τέλος συνετάχθη ὀριστικῶς τῷ Πουγάτσεφ συνοδεύων αὐτὸν ἀπὸ φρουρίου εἰς φρούριον, καὶ προσπαθῶν διὰ παντός τρόπου νὰ παραβλάπτω τοὺς ἐν προδοσίᾳ συνενόχους μου, ἵνα ὑποσκελιζῶ αὐτοὺς ἐν ταῖς θέσεσιν αὐτῶν καὶ ἵνα ἔτι μᾶλλον ἐπωφελεῶμαι ἐκ τῶν γενναιοδωριῶν τοῦ ἀντάρτου. Τὸν ἤκουον μέχρι τέλους ἐν σιγῇ, χαίρων ἐνδομύχως διὰ τοῦτο, ὅτι δὲν ἐξεστόμισε τὸ ὄνομα τῆς Μαρίας. Ἄρα γε διότι ἡ φιλαυτία του προσεβάλλετο, ἀναμιμνησκομένου ἐκείνην, ἥτις περιφρονητικώτατα ἠρνήθη νὰ τὸν δεχθῆ ὡς σύζυγον, ἢ διότι ὑπέκαιεν ἀκόμη ἐν τῇ καρδίᾳ του σπινθήρ τοῦ αἰσθήματος, ὅπερ καὶ εἰς ἐμὲ αὐτὸν ἐπέβαλλε σιγῇ; Ὅπως ἂν ἦ ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἤκουσε τὸ ὄνομα τῆς θυγατρὸς τοῦ φρουράρχου τοῦ Βελογόρσκ. Οὕτω δ' ἔτι μᾶλλον ἐνισχύθη ἡ ἀπόφασίς μου, καὶ ὅτε οἱ δικασταὶ μὲ ἠρώτησαν ἂν εἶχόν τι νάντεῖπω εἰς τὰς κατηγορίας τοῦ Σβαμπρίνη, περιωρίσθη νὰ δηλώσω ὅτι ἀνέμενον εἰς τὴν πρώτην μου κατάθεσιν, καὶ ὅτι οὐδὲν εἶχον νὰ προσθέσω πρὸς δικαιολογήσιν μου. Ὁ στρατηγὸς διέταξε νὰ μᾶς ἀπαγαγάωσιν ἐκεῖθεν; ἐξήλομεν δ' ἀμφοτέροι ὁμοῦ. Ἐθεώρουν τὸν Σβαμπρίνην ἀταράχως, καὶ οὐδὲ λέξιν εἶπον αὐτῶν. Ἐκεῖνος ἐμειδίασεν, ἐπιχαίρων διότι εἰς τοιαύτην μ' ἔφερε θέσιν, ἀνεσήκωσε τὰ δεσμά του καὶ ἐτάχυνε τὸ βῆμα ἵνα προπορευθῆ ἑμοῦ. Μὲ ἔκλεισαν καὶ αὐθις ἐν τῇ εἰρκτῇ καὶ ἔκτοτε δὲν προσεκλήθη ἄλλο πλὴν εἰς νέαν ἀνάκρισιν.

Ὅσα μοι ὑπολείπονται νὰ φηγηθῶ τῷ ἀναγνώστῃ δὲν εἶδον αὐταῖς ὄμμασιν· ἀλλὰ τοσάκις ἤκουσα τὴν διήγησιν αὐτῶν, ὥστε καὶ αἱ ἐλάχισται λεπτομέρειαι ἔμειναν βαθέως ἐγκεχαραγμέναι ἐν τῇ μνήμῃ μου καὶ μοι φαίνεται ὡς νὰ ἤμην αὐτόπτης μάρτυς αὐτῶν.

Τὴν Μαρίαν ἐδέχθησαν οἱ γονεῖς μου μετ' ἀνυποκρίτου εὐμενείας, ὡς συνειθίζον οἱ παλαιοί. Ὑπελάμβανον δὲ ὡς θεῖαν χάριν τὴν παρεχομένην αὐταῖς εὐκαιρίαν νὰ χορηγήσωσιν ἄσυλον εἰς δυστυχῆ ὄφρανήν. Βαθμηδὸν δὲ τὴν ἠγάπησαν ἀπὸ καρδίας, διότι ἀδύνατον ἦτο νὰ τὴν γνωρίσῃ τις καὶ νὰ μὴ τὴν ἀγαπήσῃ. Οὐδ' αὐτὸς ὁ πατήρ μου θεώρει πλὴν τρέλλαν τὸν πρὸς αὐτὴν ἔρωτά μου, ἢ δὲ μήτηρ μου μόνον ὄνειρον εἶχε τὴν ἔνωσιν τοῦ Πετρούτσα τῆς μετὰ τῆς κόρης τοῦ λοχαγοῦ.

Ἡ ἀγγελία περὶ τῆς συλλήψεώς μου κατετάραξεν ἅπασαν τὴν οἰκογένειάν μου. Μετὰ τοσαύτης ὅμως ἀφελείας εἶχε διηγηθῆ ἡ Μαρία τὴν ἀρχὴν τῆς παραδόξου σχέσεώς μου μετὰ τοῦ Πουγάτσεφ εἰς τοὺς γονεῖς μου, ὥστε

ὄχι μόνον οὐδὲν ἀνησύχησαν, ἀλλὰ καὶ ἐγέλασαν ἐκ καρδίας. Ὁ πατήρ μου δὲν ἤθελε νὰ πιστεύσῃ, ὅτι ἦτο δυνατόν ἐγὼ νὰ μετᾶσχω ἀτίμου ἀνταρσίας, σκοπούσης τὴν ἀνατροπὴν τοῦ θρόνου καὶ τὴν ἐξόντωσιν τῶν εὐγενῶν. Ὑπέβαλε τὸν Σαβέλιτς εἰς αὐστηρὰν ἀνάκρισιν, καθ' ἣν ὁ θεράπων μου ὠμολόγησεν ὅτι ὁ αὐθέντης του ἐδέχθη τὴν φιλοξενίαν τοῦ Πουγάτσεφ, καὶ ὅτι ὁ κακούργος βεβαίως ἐδείχθη λίαν γενναῖος. Ἀλλὰ ταῦτοχρόνως ἐβεβαίωσε μετ' ὄρκου, ὅτι οὐδέποτε ἤκουσε νὰ γίνηται λόγος περὶ προδοσίας. Οἱ γηραιοὶ γονεῖς μου καθησύχασαν ὀλίγον καὶ ἀνέμενον μετ' ὑπομονῆς καλλιτέρας εἰδήσεις. Ἡ Μαρία ὅμως ἦτο σφόδρα τεταραγμένη, ἀλλ' ἐκ μετριοφροσύνης καὶ περισκέψεως ἐτήρει σιγῇ.

Παρῆλθον οὕτω πολλαὶ ἑβδομάδες. Αἰφνης ὁ πατήρ μου λαμβάνει ἐκ Πετροπόλεως ἐπιστολὴν τοῦ συγγενοῦς ἡμῶν πρίγκηπος Β. . . , ὅστις μετὰ τὰς συνήθεις φιλοφροσύνας, τῷ ἀνήγγελλεν, ὅτι αἱ περὶ συννοχῆς μου εἰς τὴν ἀνταρσίαν ὑπόνοιαι ἀπεδείχθησαν βασιμώταται, προσετίθει δὲ ὅτι ἐπρόκειτο νὰ καταδικασθῶ εἰς τὴν βαρυτάτην τῶν ποινῶν, ἂν μὴ ἡ αὐτοκράτειρα, ἀποβλέπουσα εἰς τὰς εἰλικρινεῖς ὑπηρεσίας καὶ εἰς τὸ γῆρας τοῦ πατρός μου ἠὲ δόκει νὰ πονεῖμῃ χάριν εἰς υἱὸν ἐγκληματίαν· λυτρώσασα δ' αὐτὸν ἀπὸ ποινῆς ἀτιμωτικῆς διέταξε νὰ ποσταλῆ εἰς τὰ ἀπώτατα μέρη τῆς Σιβηρίας, ὅπως ὑποστῆ ἰσόβιον ἐξορίαν.

Ἡ ἀπρόοπτος αὕτη συμφορὰ μικροῦ δεῖν ἐθανάτωσε τὸν πατέρα μου. Δὲν ἦτο πλὴν ἀτάραχος ὡς ἄλλοτε, ἢ δὲ οὐδὲν τοῦ ἀφωσος συνήθως, ἐξεχύνετο εἰς πικρὰ παράπονα. «Τί! ἐπανελάμβανεν ἀδιαλείπτως. Τί! ὁ υἱός μου ἔλαβε μέρος εἰς τὴν συνωμοσίαν τοῦ Πουγάτσεφ! Δίκαιε Θεέ! διατί νὰ μὴ ἤμην ἀποθαιμένος! Ἡ αὐτοκράτειρα τοῦ ἐχάρισε τὴν ζωὴν, ἀλλὰ μήπως ἠλαττώθη τὸ κακὸν δι' ἐμέ; Δὲν εἶναι ὁ θάνατος ὅπου μὲ τρομάζει, καὶ ὁ πάππος μου ἀπέθανεν ἐπὶ τοῦ ἰκριώματος, ὑπερασπιζόμενος ἐκεῖνο, ὅπερ ἐλάτρευεν ἐνδομύχως¹, ὁ πατήρ μου ἐθανατώθη ὁμοῦ μετὰ τοὺς μάρτυρας Βολύνσκη καὶ Χουστσώφ², ἀλλ' εὐπατριδῆς νὰ καταπατήσῃ τὸν ὄρκον του, νὰ ἐνωθῆ μετὰ ληστῶν καὶ κακούργων, μετὰ δούλων στασιαζόντων. . . αἰσχος, αἰώνιον αἰσχος εἰς τὴν γενεάν μας!» Περὶφοβος διὰ τὴν ἀπόγνωσιν, εἰς ἣν περιέστη ὁ πατήρ μου, δὲν ἐτόλμα ἡ μήτηρ μου νὰ κλαίῃ ἐπὶ παρουσίᾳ του καὶ ἠγωνίζετο νὰ τὸν ἐνθαρρύνῃ ὁμιλοῦσα περὶ τῆς ἀβεβαιότητος καὶ τῆς ἀδικίας τῆς γνώμης τῶν πολ-

1. Πρόγονός τις τοῦ Πούσκιν κατεδικάσθη εἰς θάνατον ἐπὶ Πέτρου τοῦ Μεγάλου.

2. Ἀρχηγοὶ τοῦ ἐθνικοῦ κόμματος κατὰ τοῦ Βιρόν, ἐπὶ τῆς αὐτοκρατείας Ἀννης, θανατωθέντες ἀμφοτέροι βαρβάρως.

λῶν· ἀλλ' ὁ πατήρ μου ἦτο ἀπαρχαμύθητος.

Πλειότερον παντός ἄλλου ἐθλίβετο ἡ Μαρία· πεποισυῖα, ὅτι θὰ ἠδυναίμην νὰ δικαιολογηθῶ ἂν ἤθελον, ὑπόπτεισε τὸν λόγον, οὐ ἔνεκα προέκρινα νὰ σιωπήσω καὶ ἐθεώρει ἐαυτὴν ὡς μόνην αἰτίαν τῶν δυστυχιῶν μου. Καὶ ἀπέκρυπτε μὲν ἀπὸ πάντας τὰ δάκρυα καὶ τὴν ὀδύνην της, ἀλλὰ δὲν ἔπαυε διανοουμένη περὶ ἐξευρέσεως τρόπου πρὸς σωτηρίαν μου.

Ἐσπέραν τινὰ ὁ πατήρ μου, καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου, ἐξεφύλλιξε τὴν ἐπετηρίδα τῆς αὐλῆς· ἀλλ' ὁ νοῦς του περισπλάνητο ἀλαχόσε καὶ ἡ ἀνάγκη οὐ τοῦ βιβλίου ἐκείνου οὐδαμῶς παρήγε τὴν συνήθη ἐντύπωσιν. Ἐσῶριζεν ἀρχαῖον ἐμβατήριον. Ἡ μήτηρ μου ἔπλεκεν ἐν σιγῇ καὶ τὰ δάκρυά της ἔπιπτον ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐπὶ τοῦ ἐργοχειρίου της. Ἡ Μαρία ἐργαζομένη ἐν τῷ αὐτῷ δωματίῳ ἀνεκοίνωσεν αἴφνης εἰς τοὺς γονεῖς μου, ὅτι ἦτο ἠναγκασμένη νὰ ὑπάγῃ εἰς Πετρούπολιν καὶ παρεκάλει αὐτοὺς νὰ τῇ χορηγήσωσι τὰ μέσα πρὸς τοῦτο. Ἀκούσασα τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἡ μήτηρ μου κατεθλίθη.

«Διατί, εἶπεν εἰς αὐτήν, θέλεις νὰ ὑπάγῃς εἰς τὴν Πετρούπολιν; Καὶ σὺ ἀκόμη, καὶ σὺ θέλεις νὰ μᾶς φύγῃς;» Ἡ Μαρία ἀπεκρίθη ὅτι ἡ τύχη της ἐξήρτητο ἐκ τοῦ ταξειδίου ἐκείνου καὶ ὅτι ὑπήγαινε νὰ ζητήσῃ βοήθειαν καὶ προστασίαν παρὰ τῶν δυναμένων, ὡς θυγάτηρ ἀνδρὸς θανόντος γενναίως καὶ εὐόρκως.

Ὁ πατήρ μου ἐταπεινώσε τὴν κεφαλὴν. Ἐκαστος λόγος ὑπεμίμησεν αὐτῷ τὸ ὑποτιθέμενον ἔγκλημα τοῦ υἱοῦ του, καὶ τῷ ἐφαίνετο ὡς βραεῖα μομφή.

«Πῆγαινε, τῇ εἶπε τέλος μετὰ στεναγμοῦ· δὲν θέλωμεν νὰ φέρωμεν πρόσκομμα εἰς τὴν εὐτυχίαν σου. Εἶθε ὁ Θεὸς νὰ σοῦ δώσῃ σύζυγον τίμιον ἄνθρωπον καὶ ὄχι προδότην ἠτιμασμένον.»

Ἐγερθεὶς δὲ ἐξῆλθε τοῦ δωματίου. Μείνας μόνη μετὰ τῆς μητρὸς μου ἡ Μαρία ἐνεπιστεύθη αὐτῇ μέρος τῶν σχεδίων της· ἡ μήτηρ μου τὴν ἐνηγκαλίσθη μετὰ δακρύων, δευμένη εἰς τὸν Θεὸν νὰ ποθῶσι κατ' εὐχὴν τὰ ἔργα της. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἡ Μαρία ἀνεχώρησε, συνοδευομένη ὑπὸ τῆς Παλάσκας καὶ τοῦ πιστοῦ Σαβέλνιτς, ὅστις κατ' ἀνάγκην ἀποχωρισθεὶς ἐμοῦ ἐπαρηγορεῖτο ἀναλογιζόμενος, ὅτι διετέλει ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς μνηστῆς μου.

Ἡ Μαρία ἔφθασεν εὐτυχῶς μέχρι τῆς Σοφίας καὶ μαθοῦσα ὅτι ἡ αὐλὴ διέμενε τότε ἐν τῷ θερινῷ ἀνακτόρῳ Τζάρσκοις-Σέλο, ἀπερᾶσισε νὰ παραμείνῃ ἐκεῖ. Ἐν τῷ ταχυδρομικῷ σταθμῷ παρεχωρήθη αὐτῇ μικρὸς κοιτῶν. Ἡ γυνὴ τοῦ σταθμάρχου προσελθοῦσα παραχρῆμα πρὸς αὐτήν, ἵνα φυλαρήσῃ ὀλίγον, τῇ ἀνεκοίνωσε κομπορημόνως, ὅτι ἦτο ἀνεσιὰ ἐνὸς θερ-

μαστοῦ τῆς αὐλῆς καὶ τὴν ἐμύησεν εἰς ὅλα τὰ ἀπόκρυφα τῶν ἀνακτόρων. Τῇ εἶπε κατὰ τίνα ὥραν ἠγείρετο τῆς κλίνης ἢ αὐτοκράτειρα, πότε ἔπινε τὸν καφὲν καὶ πότε ἐξήρχετο εἰς περιπατον· τίνες μεγιστᾶνες εὐρίσκοντο τότε ἐν τῇ αὐλῇ· τί ἠδίδοκινε νὰ εἶπῃ τὴν προτεραίαν εἰς τὴν τράπεζαν· τίνες ἐδέχετο τὴν ἐσπέραν· ἐνὶ λόγῳ ἡ ὁμιλία τῆς Ἄννης Βλασιέβνας ἦν τρόπον τινα σελὶς ἀποσπασθεῖσα ἐξ ἀπομνημονευμάτων τῶν χρόνων ἐκείνων καὶ μεγίστην ἀξίαν θὰ εἶχε σήμερον. Ἡ Μαρία Ἰβανόβνα ἠκροῶτο μετὰ πολλῆς προσοχῆς. Ὑπῆγον ἀμφοτέραι ἵνα περιδιαβάσωσιν εἰς τὸν αὐτοκρατορικὸν κήπον, ἔνθα ἡ Ἄννα Βλασιέβνα διηγήθη τῇ Μαρίᾳ τί συνέβη μίαν φορὰν εἰς ἐκείνην τὴν δενδροστοιχίαν ἢ εἰς ἐκεῖνο τὸ γεφυρίδιον. Ἀμφοτέραι ἐπανῆλθον ἀκολούθως οἴκαδε, καταγοητευμένα.

Τὴν ἐπαύριον, πρωΐαιάτα, ἡ Μαρία ἄμα ἐνεδύθη καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν αὐτοκρατορικὸν κήπον. Ἡ πρωΐα ἦτο θαυμασία, ὁ ἥλιος ἐχρῶσεν διὰ τῶν ἀκτίνων του τὰς κορυφὰς τῶν φιλυρῶν, ἃς εἶχεν ἤδη κιτρινίσῃ ἢ δροσερὰ πνοῇ τοῦ φθινοπώρου. Ἡ εὐρεῖα λίμνη ἀπηύγαζε γαληνιαία. Οἱ κύκνοι μάλιστα ἀφυπνήσαντες ἐξήρχοντο σοβαρῶς ἐκ τῶν παροχθίων θάμνων. Ἡ Μαρία Ἰβανόβνα ἐπορευθῆ εἰς θελκτικὸν λιμῶνα, ὅπου νέωστί εἶχε στηθῆ μνημεῖον εἰς τιμὴν τῶν προσφάτων νικῶν τοῦ κόμητος Ρουμιάνζεφ. Αἴφνης ἀγγλικὸν κυνᾶριον ἔτρεξεν ὑλακτοῦν. Ἡ Μαρία ἔστη ἔντρομος. Κατ' ἐκείνην ὥμως τὴν στιγμὴν ἠκούσθη εὐτυχὸς γυναικεῖα φωνή.

«Μὴ φοβεῖσθε, εἶπε· δὲν δαγκάνει.»

Ἡ Μαρία εἶδε κυρίαν καθήμενην ἐπὶ μικροῦ ἀγροτικοῦ ἐδωλίου, ἀπέναντι τοῦ μνημείου καὶ ὑπῆγε νὰ καθίσῃ καὶ αὐτὴ εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τοῦ ἐδωλίου. Ἡ κυρία τὴν παρετήρησε μετὰ προσοχῆς ἀλλὰ καὶ ἡ Μαρία, ἀφ' οὗ πρῶτον ἔριψε λαθραῖον βλέμμα ἐπ' αὐτῆς ἠδυνήθη νὰ τὴν ἴδῃ ἀνέτως. Ἐφόρει λευκὴν ἐσθινὴν ἐσθῆτα, λευκὸν κάλυμμα τῆς κεφαλῆς καὶ μικρὸν ἐπώμιον, ἐφαίνετο δ' ὡσεὶ πεντηκοντοῦτις τὴν ἡλικίαν· τὸ πρόσωπόν της παχὺ καὶ ἀθηρὸν εἶχεν ἔκφρασιν γαλήνιον καὶ σοβαρὰν, μετρίαζομένην ὥμως διὰ τοῦ μαλακοῦ βλέμματός τῶν κυανῶν ὀφθαλμῶν της καὶ τοῦ θελκτικοῦ μειδιάματος αὐτῆς. Πρῶτη δ' ἐκείνην διέκοψε τὴν σιγὴν.

«Δὲν εἴσθε βέβαια ἀπ' ἐδῶ; εἶπεν.

— Εἶναι ἀληθές, κυρία· χθὲς μάλιστα ἦλθον ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας.

— Ἦλθετε μὲ τοὺς γονεῖς σας;

— Ὅχι, κυρία, ἦλθον μόνη.

— Μόνη! ἀλλ' εἰς τὴν ἡλικίαν σας εἶναι δύσκολον νὰ ταξειδεύῃ κανεὶς χωρὶς συνοδίαν.

— Δὲν ἔχω οὔτε πατέρα, οὔτε μητέρα.

— Καί ἤλθετε ἐδῶ δι' ὑποθέσεις σας ;
— Μάλιστα, κυρία· ἤλθον νὰ ὑποβάλω μίαν ἀναφορὰν εἰς τὴν αὐτοκράτειραν.

— Ἀφ' οὗ εἰσθε ὄφρα νῆ θὰ ἔχετε πιθανῶς παράπονα διὰ κάμμειαν ἀδικίαν ἢ κάμμειαν προσβολήν ;

— Ὅχι, κυρία, ἤλθον νὰ ζητήσω χάριν καὶ ὄχι δικαιοσύνην.

— Ἐπιτρέψατέ μοι μίαν ἐρώτησιν· ποία εἶσθε ;

— Εἶμαι ἡ κόρη τοῦ λοχαγοῦ Μιρονῶφ.

— Τοῦ λοχαγοῦ Μιρονῶφ ; ἐκείνου, ὅστις ἦτο φρούραρχος ἐνὸς φρουρίου τῆς ἐπαρχίας Ὀρεμβούργου ;

— Μάλιστα, κυρία.»

Ἡ κυρία ἐφάνη συγκινηθεῖσα.

« Συγχωρήσατέ με, ἐξηκολούθησε διὰ φωνῆς γλυκυτέρας, διότι ἀναμεινύομαι εἰς τὰς ὑποθέσεις σας. Ἀλλὰ συχνάζω εἰς τὴν αὐλήν. Εἶπέτε μοι ποῖον εἶναι τὸ αἰτημὰ σας ; ἴσως δυνηθῶ νὰ σᾶς βοηθήσω.»

Ἡ Μαρία ἠγέρθη καὶ ἐχαιρέτισε μετὰ σεβασμοῦ. Τὰ πάντα ἐν τῇ ἀγνωστῷ ἐκείνῃ κυρία προσείλκυον αὐτὴν ἀκουσίως καὶ τῇ ἐνέπνεον ἐμπιστοσύνην. Ἐξαγαγοῦσα δὲ τοῦ θυλακίου τῆς χάρτην συμπετυγμένον τὸν ἐνεχείρισεν εἰς τὴν ἀγνωστον προστάτιδα, ἣτις ἀνέγνω αὐτὸν ταπεινῇ τῇ φωνῇ.

Ἐν ἀρχῇ ἀνεγίνωσκε μετὰ προσοχῆς καὶ ἡ ὄψις τῆς ἐδήλου εὐμενεῖς διαθέσεις· αἰφνης ὁμοῦ τὸ πρόσωπόν τῆς ἠλλοιώθη καὶ ἡ Μαρία, ἣτις προσεκτικῶς ἐθεώρει πάσας τὰς κινήσεις αὐτῆς, ἐτρόμαξεν ἐκ τῆς αὐστηρᾶς ἐκφράσεως, ἣτις ἀπετυπώθη ἐν τῇ μορφῇ αὐτῆς, τῇ τόσῳ γαληνῶ καὶ θελκτικῇ πρὸ μιᾶς στιγμῆς :

« Ζητεῖτε χάριν διὰ τὸν Γρινέφ, εἶπεν ἡ κυρία ψυχρότατα. Ἀδύνατον νὰ τὸν συγχωρήσῃ ἡ αὐτοκράτειρα. Ἡτομολήσε πρὸς τὸν σφετεριστήν, οὐχὶ παραπλανηθεὶς ἐξ ἀγνοίας καὶ ἀκρισίας, ἀλλ' ἐκ φαυλότητος.

— Δὲν εἶναι ἀληθές, ἀνέκραξεν ἡ Μαρία.

— Πῶς ! δὲν εἶναι ἀληθές ; ὑπολαβοῦσα εἶπεν ἡ κυρία, ἥς ὄλον τὸ πρόσωπον κατέστη καταπρόφυρον ἐξ ἀγανακτήσεως.

— Δὲν εἶναι ἀληθές, μάρτυς μου ὁ Θεός, δὲν εἶναι ἀληθές, εἰξέυρω τὰ πάντα καὶ θὰ σᾶς τὰ διηγηθῶ ὅλα. Δι' ἐμὲ καὶ μόνην ἔπαθεν ὅλας τὰς συμφορὰς, ὅσαι τὸν εὗρον. Καὶ ἐὰν δὲν ἀπέδειξε τὴν ἀθωότητά του ἐνώπιον τῆς δικαιοσύνης, τοῦτο τὸ ἔπραξε διότι δὲν ἤθελε νὰ ἐχθέσῃ τὸ ὄνομά μου εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν.»

Καὶ ἡ Μαρία διηγήθη μετὰ ζέσεως ὅσα γινώσκει ὁ ἀναγνώστης.

Ἡ κυρία ἤκουεν αὐτὴν μετὰ μεγίστης προσοχῆς.

« Ποῦ κατελύσατε ; » ἠρώτησεν ἡ κυρία, ὅτε ἡ νεανίς ἐτελείωσε τὴν διήγησίν τῆς. Μαθοῦ-

σα δ' ὅτι κατέλυν εἰς τῆς Ἀννης Βλασιέβνας, προσέθηκε μειδιῶσα :

« Ἄ ! εἰξέυρω. Χαίρετε· μὴ εἶπητε τίποτε εἰς κἀνένα περὶ τῆς συναντήσεώς μας. Ἐλπίζω, ὅτι δὲν θὰ περιμείνετε ἐπὶ πολὺ τὴν ἀπάντησιν εἰς τὴν ἀναφορὰν σας.»

Ταῦτα εἰποῦσα ἠγέρθη καὶ ἀπῆλθε διὰ τινος σκιερᾶς δεινροστοιχίας. Ἡ Μαρία Ἰβανόβνα ἐπέστρεψεν εἰς τὸ οἶκμά της ἔμπλεως φαιδρῶν ἐλπίδων.

Ἡ ζενιζουσα αὐτὴν τὴν ἐπέπληξε, διότι τόσῳ πρῶτ' ἐξῆλθεν εἰς περίπατον, ὅπερ ἦτο ἐπιβλαβέστατον ὡς ἔλεγε κατὰ τὸ φθινόπωρον εἰς τὴν ὑγίαν μιᾶς νέας. Ἐκόμισε δὲ τὸ σαμοβάριον καὶ ἐν ᾧ θὰ ἔπινον τὸ τέιον, θὰ ἐπανελάμβανεν ἀναμφισβητήτως τὰς ἀτελευτήτους φλυαρίας τῆς περὶ τῆς αὐλῆς, ὅτε ἐπίσημος ἄμαξα ἔστη πρὸ τῆς ἐξωθύρας. Εἰς δ' οἰκέτης, φέρων τὴν αὐτοκρατορικὴν οἰκοστολὴν εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον καὶ ἀνήγγειλεν ὅτι ἡ αὐτοκράτειρα ἠδύοκει νὰ προσκαλέσῃ τὴν κόρην τοῦ λοχαγοῦ Μιρονῶφ, ἵνα ἐμφανισθῇ ἐνώπιόν τῆς.

Ἡ Ἄννα Βλασιέβνα κατεταράχθη ἀκούσασα τοῦτο.

« ὦ Θεέ μου ! ἀνέκραξεν, ἡ αὐτοκράτειρα σᾶς προσκαλεῖ εἰς τὴν αὐλήν. Πῶς ἄρα γε νὰ ἔμαθε τὸν ἔρχομόν σας ; καὶ πῶς θὰ παρουσιασθῆτε εἰς τὴν αὐτοκράτειραν, μητερίτσα μου ; Μοῦ φαίνεται πῶς δὲν ἔξεύρετε νὰ βαδίζετε κατὰ πῶς συνειθίζου εἰς τὴν αὐλήν. Ἐπρεπε νὰ σᾶς ὀδηγήσω ἐγὼ ἢ καλλίτερον θὰ ἦταν νὰ στείλωμεν νὰ γυροῦμεν ἀπὸ τὴν μαμμὴν νὰ σᾶς δανείσῃ τὸ κίτρινον φόρεμά της μὲ τοὺς φαρμακαλάδες.»

Ἄλλ' ὁ οἰκέτης, εἶπεν εἰς αὐτάς, ὅτι ἡ αὐτοκράτειρα διέταξε νὰ ὑπάγῃ μόνη τῆς ἡ Μαρία Ἰβανόβνα, καὶ μὲ τὰ ἐνδύματα, τὰ ὅποια ἐφόρει. Ἐδεῖ νὰ ὑπακούσῃ, καὶ ἡ Μαρία Ἰβανόβνα ἀπῆλθε.

Προησθάνετο δὲ ὅτι ἐπρόκειτο νὰ ποφασισθῇ ἡ τύχη τῆς ἡ καρδία τῆς ἐπάλλετο σφοδρῶς. Μετὰ μικρὸν τὸ ὄχημα ἔστη πρὸ τῶν ἀνακτόρων, καὶ ἡ Μαρία διελθοῦσα μακρὰν σειρὰν δωματίων κενῶν καὶ μεγαλοπρεπῶν, εἰσῆχθη τέλος εἰς τὸ καλλοντήριον τῆς αὐτοκρατείας. Οἱ περιστοιχίζοντες τὴν κρατυιὰν δέσποιναν μεγίστανες παρεμύριαν εἰσεβάστωσαν ὅπως διέλθῃ ἡ νεανίς. Ἡ αὐτοκράτειρα, ἣτις ὡς ἡ Μαρία ἀμέσως ἀνεγνώρισεν, ἦτο αὐτὴ ἡ ἐν τῷ κήπῳ κυρία, εἶπε πρὸς αὐτὴν ἐπιχαρίτως.

« Χαίρω πολὺ, διότι, δύναμαι νὰ εἰσακούσω τὴν παράκλησίν σου. Πεισθεῖσα περὶ τῆς ἀθωότητος τοῦ μνηστῆρός σου ἐκάνονισα τὰ πάντα. Λάβε μίαν ἐπιστολήν, τὴν ὅποιαν νὰ ἐγχειρίσῃς εἰς τὸν μέλλοντα πενθερόν σου.»

Ἡ Μαρία ἐνδακρυς, ἐγονυπέτησε πρὸ τῆς

αυτοκρατειρας, ἥτις τὴν ἀνήγειρε καὶ τὴν ἠσπάζθη εἰς τὸ μέτωπον.

«Εἰξεύρω, εἶπεν, ὅτι δὲν εἶσαι πλουσία, ἀλλ' ἔχω ἐν χρέος νὰ πληρώσω εἰς τὴν κόρην τοῦ λοχαγοῦ Μιρονόφ. Ἔσο ἡσυχος περὶ τοῦ μέλλοντός σου.»

Περιποιηθεῖσα εὐμενέστατα τὴν δυστυχῆ ὀρφανὴν, ἡ αυτοκράτειρα τὴν ἀπεχαιρέτισε, ἡ δὲ Μαρία ἀνεχώρησεν αὐθημερόν, ἐπιστρέφουσα εἰς τὴν ἐξοχὴν τοῦ πατρός μου, μὴ ἔχουσα τὴν περιεργίαν νὰ ρίψῃ ἐν βλέμμα εἰς τὴν Πετρούπολιν.

Ἐνταῦθα λήγουσι τὰ πομνημονεύματα τοῦ Πιότρ Ἀνδρέιτς Γρινέφ· εἶναι ὅμως γνωστὸν ἐξ οἰκογενειακῶν παραδόσεων, ὅτι ἀπηλλάγη τοῦ ὑπολοίπου τῆς ποινῆς περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔτους 1774, ὅτι παρευρέθη εἰς τὴν θανάτωσιν τοῦ Πουγάτσεφ, καὶ ὅτι οὗτος ἀναγνωρίσας αὐτὸν ἐν τῷ πλήθει τὸν ἐχαιρέτισε τὸ ὕστατον διὰ κλίσεως τῆς κεφαλῆς, αὐτῆς ἐκείνης, ἥτις μετὰ μίαν στιγμὴν ἐπεδείχθη εἰς τὸν λαὸν ἄψυχος καὶ αἰμοσταγής. Μετ' ὀλίγον ὁ Πιότρ Ἀνδρέιτς ἐνυμφεῦθη τὴν Μαρίαν Ἰβανόβιαν. Οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ κατοικοῦσιν ἀκόμη ἐν τῷ κυβερνεῖφ Σιμβίρσκ· ἐν τῇ ἀρχοντικῇ οἰκίᾳ τοῦ χωρίου δεικνύουσιν ἀκόμη ἐν πλαισίῳ τὴν αὐτόγραφον ἐπιστολὴν Αἰκατερίνης τῆς Β'. Ἀπευθύνεται δ' αὐτῇ πρὸς τὸν πατέρα τοῦ Πιότρ Ἀνδρέιτς καὶ περιέχει ἐκτὸς τῆς δικαιοσύνης τοῦ υἱοῦ του, καὶ ἐγκώμια τῆς εὐφυΐας καὶ τῆς χρηστότητος τῆς κόρης τοῦ λοχαγοῦ.

Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ.

Ο ΚΑΠΝΟΣ

Ἐπὶ μακρὸν χρόνον ὁ καπνὸς ἐφύετο ἐρημικὸς καὶ ἀγνωστος ἐν ἀποκέντροις γωνίαις τῆς Ἀμερικῆς. Οἱ ἄγριοι, εἰς τοὺς ὁποίους ἐκομίσασμεν τὸ οἰνόπνευμα, παρέσχον ἡμῖν εἰς ἀντάλλαγμα τὸν καπνὸν, τὸ φυτὸν ὅπερ ἐβύθιζεν αὐτοὺς εἰς ζάλην, καπνίζόμενον ἐν ἐπισήμοις στιγμαῖς. Καὶ διὰ τῆς χαριτωμένης αὐτῆς ἀνταλλαγῆς δηλητηρίων συνέδεσαν οἱ δύο κόσμοι σχέσεις πρὸς ἀλλήλους.

Οἱ πρῶτοι ἐννοήσαντες νὰ πληρῶσι τὴν ῥίνα διὰ κόνεως ταμβάκου κατ' ἀρχὰς ἐχλευάσθησαν, εἶτα δὲ καὶ κατεδιώχθησαν. Ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας Ἰάκωβος ὁ Α' ἐγράψε κατὰ τῶν ταμβακιζόντων καὶ τῶν καπνίζόντων βιβλίον ἴδιον, ἐπιγραφόμενον «Μισόκαπνον» (*Miso-Carpnos*). Μετὰ τινα δ' ἔτη ὁ πάπας Οὐρβανὸς ὁ Η' ἀφώρισε πάντας τοὺς ταμβακίζοντας ἐντὸς τῶν ἐκκλησιῶν. Ἡ δ' αυτοκράτειρα ὅπως ἐμποδίσῃ τὸ ἄτοπον διέταξε νὰ κατάσχωνται ὑπὸ τῶν νεωκόρων πρὸς ὄφελος αὐτῶν αἱ ταμβακοθηκαὶ τῶν πληρουντῶν διὰ ταμβάκου τὴν

ῥίνα κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν. Τέλος ὁ Σουλτάνος Ἀμουράτ ὁ Δ' ἀπηγόρευσε ἐπὶ ποινῇ ῥινοτομίας τὴν χρῆσιν τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ ταμβάκου.

Ἄν ὁ καπνὸς ἦτο φυτὸν ὠφέλιμον δὲν θάντειχεν εἰς τοσαύτας καταδιώξεις.

Ἵποθέσωμεν ὅτι πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ καπνοῦ εὐρίσκετό τις καὶ ἔλεγεν: «Ἄς ἐξεύρωμεν τρόπον, δι' οὗ τὸ δημόσιον ταμεῖον νὰ εἰσπράττῃ ἐκ φόρου ἐθελουσίου πολλὰ ἑκατομμύρια κατ' ἔτος. Τελεσφορώτατον θὰ ἦτο ἀν' ἐπώλει τὸ κράτος ἐμπύρευσά τι, τοῦ ὁποῦοι νὰ γίνηται γενικὴ χρῆσις, καὶ τοῦ ὁποῦοι ἕκαστος νὰ μὴ δύναται νὰ ὑποφέρῃ τὴν στέρησιν. Ὑπάρχει ἐν Ἀμερικῇ φυτὸν δηλητηριωδέστατον μίαν μόνην σταγῶν τοῦ ἐλαίου, τοῦ ἀποσταζομένου ἐκ τῶν φύλλων τούτου, ἀρκεῖ νὰ θανατώσῃ ἐν ἀκαρεῖ ἐν ζῶον. Ἄς προσφέρωμεν εἰς πώλησιν τὸ φυτὸν τοῦτο, κομμένον ἢ τριμμένον εἰς κόνιν· θὰ τὸ πωλῶμεν πολὺ ἀκριβὰ· θὰ εἴπωμεν εἰς τοὺς ἀγοραστὰς νὰ εἰσάγωσι τὴν κόνιν εἰς τὴν ῥίνα τῶν.

— Θὰ τοὺς ἐξαναγκάσητε διὰ νόμου νὰ κάμνωσι τοῦτο;

— Οὐδαμῶς· ὁ φόρος θὰ ἦναι, ὡς εἴπομεν, ἐθελουσίος. Τῶν δὲ κομμένων φύλλων θὰ εἴπωμεν εἰς τοὺς ἀγοραστὰς νὰ εἰσπνέωσι καὶ νὰ καταπίνωσι ἐν μέρει τὸν καπνόν.

— Ἀλλὰ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ποθᾶνωσι!

— Ὅχι· θὰ καταστῶσιν ὀλίγον ὠχροί· θὰ αἰσθάνωνται ζάλην, ἐνίοτε θὰ ὑποφέρωσι ἀπὸ κοψίματα καὶ ἐμέτους, καὶ οὐδὲν πλέον. Ἐπειτα, καθὼς λέγουσιν, ἡ ἔξις εἶνε δευτέρα φύσις καὶ τὸ λόγιον εἶνε ἀτελές· δὲν εἶνε τοῦτο μόνον· Ὁ ἄνθρωπος ὁμοιάζει μάχαιραν, τῆς ὁποίας τρεῖς ἡλλάχθη ἡ λεπίς καὶ δις ἡ λαβή· οὐδὲν πλέον διατηρεῖ τοῦ κατὰ φύσιν ἀνθρώπου· ἡ ἔξις ἐπέχει τὸν τόπον τῆς φύσεως.

Οἱ κατὰ πρῶτον λοιπὸν καπνίζοντες θὰ αἰσθάνωνται στομαχικὰς διαταράξεις, ναυτίαν, ζάλην, κωλικοπόνους, ψυχρὸν ἰδρῶτα· ἀλλὰ τὰ κακὰ ταῦτα βαθμηδὸν θὰ ἐλαττώνονται, καὶ μετὸν καιρὸν οἱ καπνίζοντες τοσοῦτον θὰ συνειθισθῶσιν, ὥστε σπανίως μόνον θὰ αἰσθάνωνται αὐτὰ, ὡς ὅταν καπνίζωσιν ἄθλιον ἢ δυνατὸν καπνόν, ἢ ὅταν εἶνε κακοδιάθετοι ἢ εἰς πέντε ἢ ἕξ ἄλλας περιπτώσεις.

Ὅσοι δὲ θὰ κάμνωσι χρῆσιν τῆς κόνεως θὰ πταρνίζωνται, θὰ αἰσθάνωνται ὀλίγην κακοδιαθεσίαν, θὰ καταστρέψωσι τὴν ὄσφρησιν των καὶ θὰ ἔχωσιν εἰς τὴν ῥίνα των διαρκὲς οὕτως εἰπεῖν ἐκδόριον.

— Ἀλλὰ τόσῳ εὐάρεστον ὄσμῃν ἔχει λοιπὸν αὐτὸ τὸ φυτὸν;

— Ὅχι! τοῦναντίον ἡ ὄσμῃ του εἶνε σφόδρα δυσάρεστος. Λέγω λοιπὸν ὅτι θὰ τὸ πω-